

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četr-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5
Telefon Interurban 113

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol str-
ni Din 700.—, četr strani
Din 350.—. Mali oglasi be-
sesta Din 1.—, stalnim popust

Besede in dejanja.

Od besede do dejanja je dolga pot. Mnogo ljudi je, ki te poti sploh ne najdejo. Ostanajo samo pri besedi. Do dejanj ne pridejo, ker je za delo treba volje, požrtvovalnosti in vztrajnosti, vsega tega pa jim nedostaja.

Kar velja o poedincah, velja tudi o strankah. So stranke, ki so močne v besedah, pa slabe v dejanjih. Njihovi programi in njihove izjave so kakor šopki cvetic, ki za nekaj časa razveseljujejo oko, pa ostanejo brez praktične vrednosti, ker ne obrodijo sadu. Takšne stranke so brezplodne in zato ljudstvu ne prinašajo koristi, marveč samo škodo. Blagor in napredek ljudstva ne počiva na besedah, temveč je zasnovan na delu.

Politika besedičenja.

Ako bi beseda bila vse, dejanja pa nič, bi Radičeva stranka bila prva na svetu. Radič je mož besede, in to ne v tem smislu, da bi držal svojo besedo, marveč v tem, ker njega je samo beseda in fraza, delo pa mu je tuje. Radiču nikdar ne manjka besed, naj si je dobre ali slabe volje. On govori in besediči in se niti ne vpraša, ali je to, kar prihaja iz njegovih ust, pametno ali neumno. On ne pomišlja in ne razmišlja, ampak kar mu pride na jezik, to tudi skoči preko ograje njegovih zob.

Dobrikanje kmetškemu ljudstvu in zabavljanje čez gospodo, to je najbolj omiljeni predmet njegovih govorov, ki mu služi kot vaba za neuke ljudi. S tem je ljudi na Hrvaškem privabil k sebi in s tem jih tudi drži pri svoji stranki. Dobrikati se kmetu kemu stanu, zabavljati čez pokvarjeno gospodo: to je začetek in konec Radičeve modrosti, v tem je ves njegov kmetški program.

Ni ga menda kmetškega voditelja na svetu, gotovo ne pri omikanih narodih, ki bi bil tako siromašen na delih za gospodarski in kulturni napredek kmetškega ljudstva, kakor je Stjepan Radič. Da je v hrvatskih pokrajinah tako malo združenih in drugih gospodarskih organizacij za kmetško ljudstvo, da je med hrvatskim kmetškim ljudstvom toliko ljudi, ki ne znajo ne brati in ne pisati, da ni med njim ljudsko-prosvetnih organizacij, to je krivda Radiča in njegove brezplodne politike.

In mož takšnih lastnosti hoče biti voditelj ne samo hrvatskega, marveč tudi slovenskega naroda. On ho-

če v Slovenijo upeljati svojo hrvatsko politiko — politiko besedičenja, dobrikanja, hujskanja in zmerjanja. Ta politika nosi sedaj naslov: kmetška demokracija. Vrhovni komandant tega političnega besedišča je Stjepan Radič, podpoveljniki v Sloveniji pa so Pucelj, Prepeluh, Žerjav, Kramer in Pivko. Programa ta gospoda nima in ga tudi ne potrebuje, besedičenje jim je vse. Z besedarjenjem mislijo ljudstvu pomagati in odpraviti težave sedanje dobe. Po svojih listih pišejo in po svojih shodih govoričijo o prevlasti Srbov v tej državi, a nočejo priznati, marveč trdovratno zanikajo kakor vsi krivci, da so sedanjo ureditev države in sedanje razmere sami povzročili, ker so glasovali za centralistično ustavo in centralizirajoče zakone. Tako jih je samo besedičenje, samo zavijanje, sama laž in samo hujskanje.

Politika dela.

Naša stranka pa je stranka dela. Od nekdanj je bila preverjena, da je delo rešitev za poedinca in za narod. Delo, edino delo ustvarja vrednote, duševne in gmotne. Beseda sama ne zadostuje, je prazna in brezplodna. Politika samih besedi je za narod nesreča, kakor spričuje zgodovina. Besedičenje in prepiranje ni rešilo še nobenega naroda, marveč je upropastilo cele države.

Ustanovitelji in voditelji naše stranke so bili ter so možje dela. Zasnovali so za našo stranko program dela na vseh poljih javnega življenja. Iz tega dela so se rodile organizacije, ki so našemu narodu prinesle največjo korist. Da se je naše kmetško ljudstvo osvobodilo iz rok oderuhov ter da dobiva tako cenen kredit, kakor ga ni v nobenem drugem delu naše države, to je zasluga naše stranke in njene združne organizacije. Da je naše ljudstvo povprečno na najvišji stopnji ljudske prosvete ter se more v tem oziru meriti z merilom velikih kulturnih narodov, to je zasluga naše stranke in njene prelepe prosvetne organizacije.

Tudi v politiki je naše geslo: delo. Ko smo bili v opoziciji, smo napeli vse svoje moči, da smo odpravili iz zakonskih predlogov največje trdote. Nismo samo govorili in zabavljali, marveč smo se potrudili, da s pri-govarjanjem in osebnim uplivanjem

prepričamo vlastodržce o škodljivosti monogoterih predloženih zakonskih določb za ljudstvo, osobito za slovensko ljudstvo. Da zakoni, koje je skovala vladina večina, v kateri so tudi bili samostalni demokratje in samostojni kmetijci, niso še slabši, to je naša zasluga. Zlasti je bila naša skrb, da branimo gospodarske interese in koristi slovenskega ljudstva in vseh njegovih stanov. Vsak udarec, ki je bil v tem oziru namenjen našemu ljudstvu, smo poskusili odbiti. In kar jih je bilo v resnici odbitih ali preprečenih, smo jih odbili ali preprečili mi s svojo pazljivostjo in odločnostjo. Kot članica vladne večine je naša stranka doseгла zenačenje davčnih zakonov v celi državi. Sedanja kmetška demokracija se širokousti o tem, kako je ona boriteljica za enakopravnost prečanskih krajev s Srbijo. Ko so stranke sedanje kmetške koalicije bile na vladi, so ne samo mirno gledale, marveč tudi sodelovale, da so se prečanskim krajem nalagali vedno večji in višji davki. Takrat je bila ideja enakopravnosti uresničena s tem, da so poleg srbijanskih ministrov tudi Pribičević, Žerjav, Pucelj in Radič bili ministri, prečanski kraji pa so smeli in morali plačevati veliko večje davke nego Srbija. Kako naša stranka pojmuje enakopravnost, dokazuje zenačenje davčnih zakonov, vsled kojega bodo od novega leta 1929 vsi kraji naše države plačevali iste davke. Ker se ideja enakopravnosti v naši državi ne da izvesti brez široke, jake in istinske samouprave ljudstva, se naša stranka trudi, da se ta samouprava razširja in pogloblja, zlasti pa da se ji zajamči trdna in solidna finančna in gospodarska podlaga. To je naš program in takšno je naše delo. V tem je rešitev našega ljudstva, v tem je jamstvo za njegov gospodarski in duševni napredek.

POPOLNI RAZGOVORI

»Spet govorijo in pišejo po vseh listih o neki stvari, ki je prav nič ne razumem«, se je oglašil prijatelj pri našem znanцу — gospodarju. »Kaj so to nettunske konvencije?«

»Ime je zopet tuje, pa sem enkrat že slišal razlago o tem, pa ti ga lahko razložim. Nettuno je neko mesto v Italiji. V tem mestu so pred tremi leti napravili dogovor med Italijo in Jugoslavijo in sicer ga je za Jugo-